

Standardverk om mattrygghet

Jan Erik Paulsen og Jan Alexander

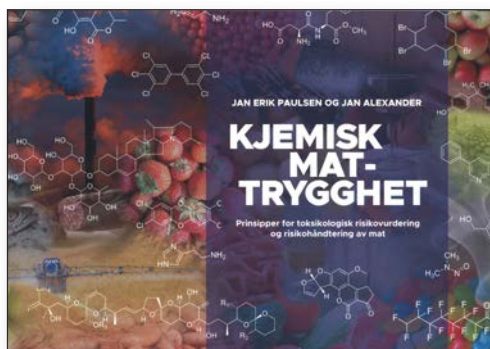
Kjemisk mattrygghet: prinsipper for toksikologisk risikovurdering og risikohåndtering

Oslo: Ink forlag, 2022

230 s.

ISBN 9788269188035

Michael 2022; 19: 320–1

Dette er en etterlengtet, nyttig og velskrevet bok om et viktig emne. Den vil forhåpentligvis bli standardverk i undervisningen og et nyttig supplement for alle som er interessert i mattrygghet, og det bør vi alle være. For meg som tidligere leder for sekretariatet i *Vitenskapskomiteen for mat og miljø* (VKM), går boka rett til kjernen i virksomheten. Her får vi presentert de ulike giftene som kan finnes i maten, enten de er der fra starten av, eller

tilkommer under produksjonen eller bearbeidingen. Boken beskriver grundig prinsippene for hvordan ekspertene vurderer helserisiko ved kjemiske stoffer, og metodologien og kjørereglene fremstår klart. Formålet er å sikre trygg mat og dermed vår helse. Noen sier at man er det man spiser.

Etter matskandalene i 1990-årene med kugalskap og dioksiner, ble det tydelig at vitenskapelige risikovurderinger måtte foretas av uavhengige eksperter og habiliteten ble svært viktig. Slik arbeider både *Vitenskapskomiteen for mat og miljø* og *European Food Safety Authority* (EFSA).

Forfatterne av boken er usedvanlig velvalgte. Jan Erik Paulsen er professor emeritus i mattoksikologi ved Veterinærhøgskolen, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og har arbeidet både ved Rikshospitalet og Folkehelseinstituttet. Jan Alexander er lege, toksikolog, professor emeritus og har blant annet arbeidet som fagdirektør ved Folkehelseinstituttet. De har sammen utviklet undervisningen og fagutviklingen i kjemisk mattrygghet. Bedre kan det ikke bli, og det bærer boken preg av.

Hvordan foregår en risikovurdering? Den består av fire deler, der det er viktig at usikkerheten kommer frem. Vi skiller mellom *risikovurderingen*, som gjøres av de uavhengige vitenskapsfolkene, og *risikohåndteringen*, som er hvordan risikovurderingene brukes til å fastsette regelverk og utvikle politikk.

Boken favner vidt og detaljert innen fagfeltet og er systematisk oppbygget med overordnet inndeling i de ulike matgiftene. Disse behandles systematisk og grundig. Det er gode definisjoner og oversiktlige skisser og figurer samt en samlet oversikt over definisjoner og forkortelser. Sammen med et godt stikkordregister gjør dette boken lettere å lese. Jeg vil gi den min beste anbefaling.

Lars E. Hanssen
lhanss@online.no

Lars E. Hanssen er professor emeritus, tidligere helsedirektør og direktør for Vitenskapskomiteen for mattrygghet.